

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 8, 2013 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 338.45:332.14

В. Р. Купчак,

к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту

Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Тернопільського національного економічного університету

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ В СИСТЕМІ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ

Vladimir R. Kupchak,

PhD, associate Professor of international Economics, marketing, and management of

Ivano-Frankivsk training and research Institute of management Ternopil national economic University

THE STATE POLICY OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REGION IN THE SYSTEM OF PROJECT INVESTMENT MANAGEMENT

У статті досліджена державна політика розвитку економіки регіону в системі проектного управління інвестиціями. Запропонований механізм реалізації державної політики розвитку економіки регіону в системі проектного управління інвестиціями, який складається з координаційно-управлінських, аналітично-інформаційних і оперативно-консультаційних блоків.

The article examines the state policy of economic development of the region in the project management system investment. Proposed mechanism for the implementation of the state policy of economic development of the region in the system of project investment management, which consists of coordinating, managerial, analytical, informational, and operational consulting units.

В статье исследована государственная политика развития экономики региона в системе проектного управления инвестициями. Предложенный механизм реализации государственной политики развития экономики региона в системе проектного управления инвестициями, который состоит из координационно-управленческих, аналитическо-информационных и оперативно-консультационных блоков.

Ключові слова: *проектне управління, проектного управління інвестування, регіональна економіка, енергозбереження, енергоефективність, інвестиційний процес, державна політика.*

Keywords: *project management project management investment, regional Economics, energy conservation, energy efficiency, investment process, public policy.*

Ключевые слова: *проектное управление проектного управления инвестирования, региональная экономика, энергосбережения, энергоэффективности, инвестиционный процесс, государственная политика.*

Вступ. Для реалізації цілей державної політики щодо управління інвестиційними проектами в регіоні слід враховувати основні принципи: пріоритетність державної політики інвестицій; здатність до вторинних інвестицій та інвестицій, здатних викликати ділову активність в суміжних сферах бізнесу; сприяння зростанню інвестиційної привабливості як регіону в цілому так і окремих його галузей; сприяння фінансуванню наукових досліджень та інноваційних розробок.

Метою дослідження є розробка та дослідження концептуальних підходів, методологічних основ і організаційно-економічних методів формування регіональної системи стратегічного управління енергоефективністю.

Аналіз останніх публікацій. Комплексність проблеми підвищення енергоефективності визначає широке коло досліджень у цьому напрямі. Різні аспекти підвищення енергоефективності досліджували такі вчені, як Башмаков І. О., Безруких П. П., Гнідий М. В., Кулик М. М., Лапко О. О., Лір В. Е., Маляренко В. А., Микитенко В. В., Огурцов А. П., Суходоля О. М., Черепанова В. О., Шидловський А. К. та ін. Питаннями формування стратегії сталого розвитку окремих регіонів та національної економіки в цілому займалися Александров І. О., Буркинський Б. В., Гець В. М., Заблодська І. В., Кизим М. О., Коваленко М. А., Масловська Л. Ц., Сенчагов В. К., Пила В. І., Тищенко О. М., Топіха В. І., Шаститко А. С. та ін.

Виклад основного матеріалу. Кожен регіон характеризується специфічними природно-географічними, історико-демографічними, політико-адміністративними особливостями. Саме в регіоні створені умови для виробничої діяльності, проживання та організації побуту і відпочинку населення. Тут формуються ознаки етнічної спільності людей, їхньої економічної і соціальної цілісності, поєднані інтереси усіх суб'єктів господарювання.

Регіональна економіка покликана забезпечувати раціональне використання ресурсного потенціалу регіону і на цих засадах вирішувати соціально-економічні проблеми населення, зменшувати залежність регіонів від центру. З цією метою треба визначити стабільні нормативи відрахувань до бюджетів всіх рівнів.

Головна мета державного регулювання розвитку регіонів - забезпечити найповніше використання їхнього ресурсного потенціалу шляхом оптимального поєднання інтересів держави і кожного регіону.

Стратегічна мета економіки України - гарантувати стабільність розвитку на базі створення високоефективної соціально орієнтованої економіки усіх регіонів, яка забезпечить високий рівень життя населення, мотивацію до трудової і підприємницької діяльності, умови рівноправного партнерства у світовому економічному співтоваристві.

Регіональна політика держави охоплює такі напрями, як економічний, соціальний, демографічний, екологічний, поселенський та науково-технічний.

Найважливішим серед цих напрямів є економічний. Завданням регіональної політики держави тут є забезпечення комплексного і збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів з урахуванням наявних трудових ресурсів, науково-технічного потенціалу та можливостей їхнього ефективного використання.

Соціальний напрям означає, що держава сприятиме прискореному розвитку соціальної та виробничої інфраструктури в тих регіонах, у яких низький рівень соціального забезпечення (передусім у сільській місцевості).

Демографічний напрям державної регіональної політики повинен стимулювати якісні зміни демографічної і соціальної структури населення, створювати умови для зменшення смертності та зростання народжуваності, оздоровлення населення тощо.

Екологічний напрям охоплює регулювання природно-господарської збалансованості в регіонах і створення сприятливих умов для життєдіяльності населення, раціональне використання рекреаційних ресурсів та ін.

Поселенський напрям регіональної політики спрямований на формування раціональної системи розселення, збереження заселеності сільської місцевості, зростання ролі у поселенських структурах сільських населених пунктів, селищ міського типу та малих міст, стримування розвитку великих міст та ін.

Науково-технічний аспект регіональної політики повинен забезпечувати таке: розвиток пріоритетних напрямів наукових досліджень, раціональне ресурсоспоживання і природокористування; розробку, освоєння та широке використання принципово нових конкурентоспроможних машин, технологій і матеріалів; розробку технології ефективного використання енергоносіїв; сприяння зменшенню залежності від імпорту тощо.

Отже, регіональна політика держави - це сукупність економічних, правових, організаційно-управлінських рішень, спрямованих на гармонійне поєднання інтересів держави й окремих регіонів, створення сприятливих економічних та правових засад для національного використання місцевих ресурсів і виробничого потенціалу.

Державне регулювання розвитку регіонів забезпечують запровадженням відповідних пріоритетів, тобто наданням переваги на конкретному етапі розвитку окремих галузей, видів діяльності, форм господарювання конкретних регіонів[4]. Залежно від поставлених цілей та рівнів управління пріоритети можна визначати як на державному, так і на місцевих рівнях. Прикладом регіонального пріоритету державного рівня може бути інтеграція територіальної структури виробничих комплексів Донбасу, Придніпров'я, Прикарпаття та інших до всеукраїнського поділу праці, поглиблення їхньої спеціалізації щодо виробництва продукції, яка має першочергове значення для становлення економіки незалежної України.

Рівень економічного розвитку регіону і ступінь задоволення потреб його жителів залежать від виробничої структури цього регіону, комплексного використання його ресурсів. Раціональна виробнича структура, пропорційний розвиток усіх сфер суттєво впливають на підвищення продуктивності праці і раціональне використання трудових ресурсів, їхня продуктивність значно залежить від належного утримання та розвитку охорони здоров'я, спорту тощо[1].

Взаємодія складових структури регіону створює реальну базу для розвитку ринкових форм управління регіональними комплексами, вироблення та реалізації регіональної політики, спрямованої на ефективне використання виробничого апарату, трудових ресурсів та довкілля.

Найбільш гостро і актуально позначилися проблеми управління розвитком регіональних економік, такі як: формування інвестиційних процесів, побудова керуючих підсистем, регулюючих інвестиційні процеси на основі їх ринкового планування та формування комплексного механізму селективного розподілу ресурсів.

Стає очевидним, що від ефективності діяльності механізмів інвестиційного процесу в регіональній економіці залежать темпи індустріалізації на новій інноваційній основі. [2]

Ситуація значно ускладнюється відсутністю ефективного механізму управління інвестиційними процесами на регіональному рівні та недостатньо розвинутою системою державного регулювання регіональних інвестиційних процесів, повною мірою враховуючої специфічні особливості окремо взятого регіону, що визначає особливості регіонального механізму та його місця в державній ієрархії управління розвитком регіональної соціально-економічної системи.

Умови ресурсодефіцитного регіону визначають наступні напрямки проектного управління інвестиціями: створення інвестиційних процесів, здатних у підсумку реструктуризувати існуючу структуру економіки регіону в напрямку збільшення її наукоємності, інноваційності та енергоресурсозбереження, орієнтованості на використання місцевої сировини та ресурсів, включаючи трудові; формування умови для розвитку кооперації та інтеграції; розробка нормативних актів і процедур, що встановлюють внутрішньорегіональні правила реалізації механізму проектного управління інвестиціями в регіоні і визначають його легітимність; розвиток наукової, інтелектуальної, маркетингової, інформаційної та кадрової інфраструктури проектного управління в регіоні.

Реалізуючи ці напрямки, визначаються пріоритети державної політики з розвитку інвестицій і системи проектного управління, такі як: орієнтація інвестиційної стратегії на розвиток структури економіки регіону на основі самодостатності й замкнутості регіонального відтворювального циклу; розвиток нових виробництв і технологій з використанням принципово нових методів і способів виробництва продукції і послуг; створення сприятливого іміджу регіону на основі передових товарів і інтелектуальних брендів. [3]

Використовуються інструменти державного регулювання безпосереднього й опосередкованого характеру. До перших відносяться інструменти, реалізовані на основі цільового підходу, фінансовані безпосередньо за рахунок держави. До других - податкові пільги, державні гарантії і субсидії, та ін.

У плані реалізації підходу щодо державного регулювання механізму проектного управління інвестиціями необхідно реалізувати наступні цілі:

Мета 1 - Ініціювати створення організаційної структури з реалізації механізму проектного управління в рамках держрегулювання економічного розвитку регіону.

Мета 2 - В рамках реалізації організаційної структури держрегулювання проектного управління інвестиціями сформувати фонд з розвитку системи проектного управління інвестиціями в регіоні.

Організаційно даний механізм, що регулює державну політику інвестицій у вигляді системи проектного управління, складається з координаційно-управлінських, аналітично-інформаційних і оперативного-консультаційних блоків (рис. 1).

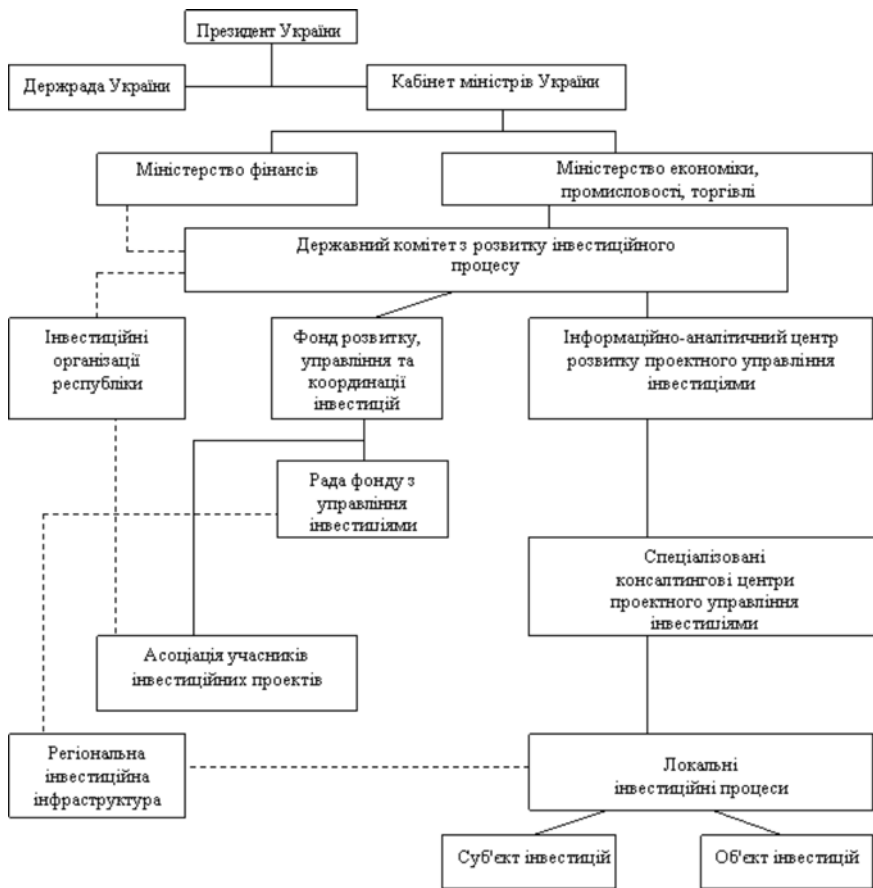

Рис. 1. Схема механізму реалізації державної політики розвитку економіки регіону в системі проектного управління інвестиціями

Сформована схема реалізує заходи державного стимулювання інвестиційного процесу, відповідає всім критеріям та принципам системної організації з розподіленими функціями управління за всіма наявними елементами.

Це дозволить збільшити спеціалізацію і створити єдиний аналітичний центр з управління інвестиційними проектами. Організаційно це представляється у вигляді регіонального Фонду та діючих при ньому робочих елементів - Центру сприяння інвестиціям, де зосереджені інформаційні, аналітичні, прогностичні та інші функції з управління інвестиційним процесом, які суб'єкти інвестицій передають для їх компетентного рішення центру на умовах господарського договору.

Таке становище дозволяє виключити дублювання виконання функцій, а наявність прямих і зворотних зв'язків дозволяє говорити про стійкість структури.

Висновок. Функціонування даної структури сприяє оптимізації управління проектами і повністю відповідає концепції та принципам проектного управління інвестиціями, що в підсумку сприяє зростанню інвестиційної привабливості Причорноморського регіону.

Список використаних джерел.

1. Войт Д.С. , Бугаєнко С.А., формування конкурентних стратегій підприємств харчової промисловості/ Войт Д.С. , Бугаєнко С.А.// Таврійський науковий вісник: збірник наукових праць ХДАУ. – Херсон: айлант, 2012. – вип. 80. –с. 267-274
2. Гранберг А. Г. Основы региональной экономики [Учебник] / А. Г. Гранберг; Госуарственный институт «Высшая школа экономики». — 4-е изд. — М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2004. — 495 с.
3. Онищук Г.І. Економіка житлово-комунального господарства: нові підходи у формуванні цінової і тарифної політики / Г.І. Онищук // Економіка України. – 2001. – №7. – С. 22-28.
4. Язлюк Б.О. Модернізація економіки регіонів та подолання асиметрії територіального розвитку : науково-практичний аспект [Текст] : [Монографія] / Б.О. Язлюк // - Херсон. : Грінв Д.С., 2013. – 362с.

References.

1. Voit, D.S. and Buhaienko, S.A.(2012), "Formuvannia konkurentnykh stratehii pidpriemstv kharchovoi promyslovosti", *Tavriiskyi naukovyi visnyk: zbirnyk naukovykh prats KhDAU*, vol. 80, pp. 267-274
2. Granberg, A. G. (2004), *Osnovy regional'noj jekonomiki* [Basics of regional economics], Gosuарstvennij institut «Vysshaja shkola jekonomiki», 4-th. Ed., Izd. dom GU VShJe, Moscow, Russia, p. 495.
3. Onyshchuk, H.I. (2001), "Ekonomika zhytlovo-komunalnoho hospodarstva: novi pidkhody u formuvanni tsinovoї i taryfnoi polityky", *Ekonomika Ukrainy*, vol.7, pp. 22-28.
4. Yazliuk, B.O. (2013), *Modernizatsiia ekonomiky rehioniv ta podolannia asymetrii terytorialnoho rozvytku : naukovo-praktychnyi aspekt* [Modernization of the regional economy and overcoming asymmetries territorial development: scientific and practical aspects], Hrin D.S., Kherson, Ukraine, p.362.

Стаття надійшла до редакції 20.08.2013 р.

4497 poligrafua 7566 PORT bigmir)net 7433 4330

ТОВ "ДКС Центр"